

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب چهل و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۸

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

رشته: فوریت‌های پزشکی

دوره: کارشناسی ناپیوسته

دبیرخانه مربوطه: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در چهل و سومین جلسه مورخ ۸۹/۵/۱۸ بر اساس طرح دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

۱- برنامه آموزشی کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۹/۵/۱۸ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

Handwritten signature or initials.

رای صادره در چهل و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۵/۱۸ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سیدامیر محسن ضیائی

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر مصطفی رضائیان

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر محمدعلی محقق

معاون آموزشی

رای صادره در چهل و سومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۵/۱۸ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مرضیه وحید دستجردی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ناپیوسته

رشته فوریت‌های پزشکی

۱. نام و تعریف رشته و مقطع مربوطه:

Prehospital Emergency Care(B.Sc.)

کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

مقطع کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی یکی از برنامه‌های آموزشی گروه پزشکی می‌باشد. دانش‌آموختگان این مقطع به عنوان عضوی از تیم سلامت، انجام وظیفه می‌نمایند. محدوده و وظائف این فارغ‌التحصیلان ارائه خدمات درمانی در مواجهه با بیماران اورژانسی و مصدومین ناشی از تصادفات، حوادث و بلاهای پیش از رسیدن به مراکز درمانی بیمارستانی مطابق دستور العمل‌های مربوطه می‌باشد. همچنین به عنوان بازوی فعال عملیاتی در تمامی بحران‌ها و حوادث غیر مترقبه آمادگی و توانایی امداد و کمک‌رسانی به مصدومین را دارند.

۲. تاریخچه رشته و پیشرفت‌های جدید

رشته فوریت‌های پزشکی به عنوان یک حیطه حرفه‌ای از دهه ۱۹۶۰ میلادی در آمریکا پایه‌گذاری شده و پس از گذشت نیم قرن پیشرفت‌های قابل توجهی در این رشته صورت گرفته است. در ایران نیز به دنبال فروریختن سقف فرودگاه مهر آباد در سال ۱۳۵۳ و راه‌اندازی اولین مرکز اورژانس پیش‌بیمارستانی تربیت نیروهای لازم جهت اشتغال در اورژانس به صورت غیر آکادمیک آغاز گردید. در ابتدا داوطلبان با گذراندن دوره‌های کوتاه مدت و اغلب ۶ ماهه به ارائه خدمات در پایگاه‌های اورژانس پیش‌بیمارستانی می‌پرداختند. تا سال ۱۳۷۹ متأسفانه در روند آموزش نیروها جهت اشتغال در اورژانس ۱۱۵ پیشرفت‌شایان‌نگری رخ نداد تا اینکه در سال ۱۳۷۹ برنامه درسی دوره‌کاردانی رشته فوریت‌های پزشکی در مقطع کاردانی تصویب و پذیرش دانشجویان طریق کنکور سراسری صورت گرفت. اکنون با گذشت حدود ۷ سال از پذیرش اولین گروه دانشجویان مقطع کاردانی و احساس نیاز به تقویت بنیه علمی و توان عملیاتی فارغ‌التحصیلان برآن شدیم تا با تدوین برنامه آموزشی رشته فوریت‌های پزشکی در مقطع کارشناسی ناپیوسته ضمن امکان ادامه تحصیل و ارتقای سطح علمی کاردانهای فوریت‌های پزشکی با افزایش گستره خدمات‌رسانی ایشان کیفیت و کمیت خدمات ارائه شده توسط اورژانس پیش‌بیمارستانی را ارتقاء بخشیم.

۳. ارزشهای لحاظ شده (Values)

- با توجه به تأکید فراوان و ارزش بسیار بالایی که تعالیم ارزشمند دینی و مذهبی ما برای نجات جان انسانها و یاری و کمک‌رسانی به بیماران و آسیب‌دیدگان قائل است و به مصداق آیه ۲۲ سوره مائده "ومن احياءها فكانما احياء الناس جميعا" که می‌فرماید هر کس جان انسانی را نجات دهد، جان همه انسانها را نجات داده

است، آموزش این رشته می تواند قدمی ارزشمند به سوی نهادینه کردن اخلاق انسانی و ارزشهای دینی دین مقدس اسلام باشد.

- تاکید بر ارزشهای اخلاقی، معنوی، حرفه ای، و قانونی جزئی لاینفک از آموزش رشته فوریت‌های پزشکی در مقطع کارشناسی ناپیوسته می باشد.
- توجه به اینکه کشور ما از نظر وقوع حوادث ترافیکی و قلبی - عروقی آمار بسیار بالایی دارد و مصدومان ناشی از این حوادث یکی از گیرندگان اصلی خدمت در اورژانس پیش بیمارستانی هستند، این موضوع در آموزش این رشته مد نظر قرار گرفته است.
- شیوع بالای حوادث و بحران های طبیعی و آمادگی برای مقابله و برخورد با آن یکی از موارد مهم آموزشی و افزایش توانمندیهای دانش آموختگان این رشته می باشد.
- آشنایی با جدید ترین روشهای اقدامات درمانی، تجهیزات نرم افزاری و سخت افزاری در سطح پیش بیمارستانی و نیز دانش، مهارت، قدرت، سرعت و دقت به عنوان سرلوحه متون آموزشی این دانشجویان قرار گرفته است.
- حفظ کرامت انسانی در خدمت و رعایت حقوق انسانی و فردی و احترام به شخصیت انسانها به عنوان یک رکن ارزشی در متون علمی و آموزش های ارائه شده به این دانشجویان دیده می شود.
- پژوهش به عنوان زیر بنای تمامی رشته های تحصیلی در این رشته از اهمیت بسزایی برخوردار است و آموزش دانشجویان بر اساس اصل پژوهش محوری مد نظر قرار می گیرد

۴. رسالت (Mission)

میلیونها کشته و زخمی و میلیارد ها ریال هزینه تنها گوشه ای از خساراتی است که سالیان در اثر وقوع حوادث مختلف (حوادث ترافیکی، حوادث غیر مترقبه) و همچنین بیماریها و فوریتها بر دوش کشور های جهان تحمیل شده است. این در حالی است که کشور ما ایران نیز از این قاعده مستثنی نبوده و و سالانه متحمل خسارات جانی و مالی به ویژه از ناحیه حوادث ترافیکی و نیز بلایای طبیعی می گردد.

لزوم وجود موسسات امداد رسانی به مصدومین و حادثه دیدگان بر هیچ کس پوشیده نیست.

رسالت مقطع کارشناسی ناپیوسته این رشته دادن روح پویایی و روزآمدی به رشته کاردانی فوریت‌های پزشکی، آموزش و ارتقای دانش در زمینه پیش بیمارستانی در فارغ التحصیلان رشته هایی نظیر کاردانی هوشبری و اتاق عمل و جذب این دانش آموختگان در مراکز اورژانس پیش بیمارستانی جهت خدمت رسانی به مصدومین و نیز رفع نیاز ارتقای سطح علمی و عملی کاردانهای فوریت‌های پزشکی و به تبع آن افزایش کیفیت خدمات اورژانس پیش بیمارستانی است.

۵. چشم انداز (vision):

بر اساس این برنامه آموزشی دانش آموختگان این رشته با فراگیری علوم روز دنیا و افزایش توانمندیهایشان در رشته مذکور قادر خواهند بود خدمات اورژانس پیش بیمارستانی را در سطح بالاتری برای بیماران و مصدومین ارائه نمایند و همچنین با فراگیری اصول مدیریت در حوادث و تریاژ در حوادث جمعی با اولویت بندی بیماران نسبت به نجات جان مصدومان اقدام نمایند. با تدوین برنامه آموزشی در مقاطع بالاتر متناسب با استانداردهای روز دنیا دانش آموختگان این رشته خواهند توانست با حضور فعال خود در عرصه های مختلف برترین خدمات اورژانس پیش بیمارستانی را به اثر بخش ترین شکل و مقرون به صرفه و با کیفیتی روز افزون و کوتاهترین مدت به اجرا گذاشته و با کاهش آمار مرگ و میر ناشی از حوادث و نیز کاهش عوارض ناشی آنها از جمله عوارض جسمی (قطع عضو)، عوارض مالی (هزینه ها مترتب شده به مصدوم، خانواده و جامعه) و عوارض اجتماعی در سطح منطقه ای و بین المللی مطرح باشند

۶. اهداف کلی (Aims)

هدف کلی از آموزش مقطع کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت های پزشکی، تربیت نیروی انسانی مجرب و کارآمد و توانمند جهت خدمت رسانی به مصدومان و بیماران حاد و اورژانس در حیطه اورژانس پیش بیمارستانی به تمامی افراد جامعه می باشد به نحوی که در تمامی مراحل خدمت رسانی به مصدوم از لحظه تماس تا زمان تحویل بیمار یا مصدوم به بیمارستان بر اساس دستور العمل های مربوطه اقدام نموده و تمامی تلاش خود را برای بهبود وضعیت و نجات جان مصدوم به کار بندد.

۷. نقش های دانش آموختگان در نظام سلامت (Role definitions):

دارای نقشهای عملیاتی - خدماتی، مشاوره ای - ارتباطی، پژوهشی خواهند بود.

۸. وظائف دانش آموختگان در نظام سلامت (Task Analysis)

الف: نقش عملیاتی - خدماتی

۱. ارزیابی اولیه سریع و دقیق بیمار
۲. ارائه کمک های اولیه به بیماران و مصدومان بدحال
۳. برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مشاور
۴. ارائه گزارش پزشکی مناسب و مفید به پزشک مشاور یا مرکز پیام و کسب تکلیف
۵. بکار گیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس به منظور پایش، جابه جایی، انتقال و تثبیت وضعیت بیمار

۶. انجام اقدامات پایه نظیر گرفتن مسیر وریدی مناسب به تعداد کافی، تجویز اکسیژن، باز نگه داشتن راه هوایی، انجام پایش قلبی و تفسیر نوارهای قلبی و ریوی، انجام احیای قلبی و ریوی پایه و پیشرفته در موارد ایست قلبی - تنفسی (در نوزادان، کودکان و بزرگسالان)، تجویز مایعات در موارد نیاز

۷. تجویز صحیح داروهای موجود در آمبولانس طبق دستور پزشک، انجام اینتوباسیون و سایر روش های حفظ راه هوایی و باز نگه داشتن آن، انجام اقدامات پیشرفته حفظ حیات با کسب مجوز از پزشک مسئول یا بر اساس پروتکل های ابلاغی و نیز دادن شوک الکتریکی قلبی جهت احیای بیمار طبق دستورالعمل های درمانی و انجام توراکو سنتز در موارد نیاز

۸. رانندگی وسیله نقلیه جهت رسیدن به محل مأموریت و حمل بیمار به مراکز درمانی در اسرع وقت

۹. رعایت اخلاق حرفه ای و اطمینان بخشی به بیمار و همراهان

۱۰. ارائه خدمات درمانی پیش بیمارستانی در Mobile ICU

۱۱. آشنایی و انجام امور مربوط به ارتباطات، EOC, Dispatch (مرکز هدایت بحران)

ب: نقش مشاوره ای - ارتباطی:

کمک و ارائه مشاوره در تصمیم گیریهای بهداشتی و درمانی مرتبط با بلایا و فوریتها

ج: نقش پژوهشی:

۱. کمک در طراحی و اجرای پژوهش های مورد نیاز در حیطه پیش بیمارستانی و انتشار پژوهش

های کاربردی در زمینه های نامبرده

۲. انجام امور پژوهشی محوله

۹- استراتژی اجرایی برنامه

جهت نیل به اهداف آموزشی رشته فوریتهای پزشکی، لازم است راهبردهای ذیل به کار گرفته شود:

۱. تنظیم اهداف و ارائه برنامه های آموزشی منطبق بر نیاز های ملی - محلی

۲. تأکید بر حفظ حیات و پیشگیری از بروز معلولیت

۳. ارائه برنامه های آموزشی از طریق مشابه سازی در مراکز مهارت های بالینی با استفاده از ابزار و تجهیزات مناسب آموزشی (مانکن و مولاژ) و آمبولانس

۴. تأکید بر مهارت‌های آموخته شده در محیط‌های واقعی (مراکز بیمارستانی به ویژه در بخش‌های ICU، اتاق عمل، اورژانس و سپس در پایگاه‌های اورژانس)
۵. توجه به روشها و فنون آموزشی جدید و استفاده از تجهیزات درمانی
۶. طراحی برنامه آموزشی مبتنی بر نقش‌ها و وظائف حرفه‌ای دانش‌آموختگان
۷. آموزش دانشجویان در جهت تقویت روحیه پویایی و خودآموزی و جستجو و دستیابی به علوم روز دنیا در زمینه EMS و اورژانس پیش بیمارستانی
۸. طراحی و اجرای برنامه آموزشی بر اساس افزایش دانش و توانمندی دانش‌آموختگان در زمینه شناخت انواع بلايا و بحران‌های طبیعی و چگونگی مقابله با آنها
۹. آشنایی کامل به تجهیزات مورد نیاز در آمبولانس و روشهای بهره‌برداری و حفظ و نگهداری آنها
۱۰. بخشیدن روحیه آموزشی به تمامی دانش‌آموختگان که پس از اتمام دوران تحصیل هر یک از آنها به عنوان یکی آموزشی در خانه، محل کار و در میان مردم از فرصت‌های مقتضی استفاده نموده و آموزشهای خود امدادی و دیگر امدادی را به ویژه در خصوص کمک‌های اولیه و اصول احیاء به دیگران آموزش دهند.
۱۱. تأکید بر حرکت به سوی دانشجوی محوری (Student centered) و ادغام (integration) دروس نظری و عملی و بهبود سطح مهارت‌های دانشجویان

۱۰. شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری دانشگاهها به صورت نیمه متمرکز (مصاحبه، معاینات بدنی و ...) است.

شرایط کلی ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته فوریتهای پزشکی:

۱. مذکر بودن
۲. دارا بودن مدرک کاردانی در رشته‌های فوریتهای پزشکی، هوشبری، اتاق عمل، پرستاری
۳. موفقیت در آزمون ورودی کاردانی به کارشناسی ناپیوسته مربوطه (اعلام اسامی قبول‌شدگان به میزان ۳ برابر ظرفیت)
۴. موفقیت در مراحل مصاحبه و معاینات بدنی از میان پذیرفته‌شدگان سه برابر ظرفیت (بر اساس شرایط جسمانی و روانی آزمون پذیرش مقطع کاردانی رشته فوریتهای پزشکی)

مواد امتحانی و ضرائب آن به شرح زیر می باشد:

ردیف	ماده امتحانی	ضریب
۱	آناتومی	۱
۲	فیزیولوژی	۱
۳	اورژانس های طبی پیش بیمارستانی (فرآیند عملیات و اطلاعات فنی - فوریت های داخلی - تروما)	۲
۴	زبان انگلیسی	۲
۵	احیای قلبی - ریوی	۲
۶	فارماکولوژی	۱
	جمع	۱۰

۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور:

رشته مشابه در داخل کشور وجود ندارد.

۱۲. رشته های مشابه در خارج کشور:

رشته مشابه در خارج از کشور وجود دارد به نحوی که در کشور ایالات متحده آمریکا تکنسین فوریت های پزشکی (Emergency Medical Technician) در سه مقطع پایه (EMT Basic)، میانی (EMT Intermediate) و پارامدیک (EMT Paramedic) به تحصیل اشتغال داشته و در هریک از این مقاطع توانایی و دانش خاصی را علاوه به دانش مقطع قبل کسب می نماید و پیرو آن شرح وظائف جدیدی نیز برای ایشان تعریف می گردد.

۱۳. شرایط مورد نیاز جهت راه اندازی رشته:

طبق ضوابط شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی می باشد.

۱۴. سایر موارد:

ندارد

فصل دوم
مشخصات برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ناپیوسته
رشته فوریتهای پزشکی

۱- نام دوره:

Prehospital Emergency Care(B.Sc.)

کارشناسی ناپیوسته فوریت‌های پزشکی

۲- طول دوره و ساختار آن:

طول دوره و ساختار رشته مطابق با آئین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

۳- تعداد واحد های درسی:

تعداد کل واحد های درسی لازم برای گذراندن دوره کارشناسی ناپیوسته فوریت‌های پزشکی ۶۵ واحد به شرح ذیل می باشد:

دروس عمومی: ۹ واحد

دروس پایه: ۱۵ واحد

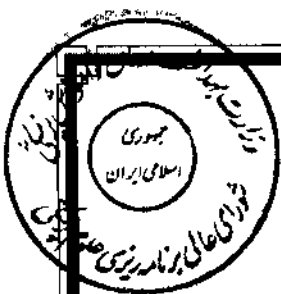
دروس اختصاصی: ۲۲ واحد

دروس کارآموزی: ۸ واحد

دروس کارآموزی در عرصه: ۱۱ واحد

جمع: ۶۵ واحد

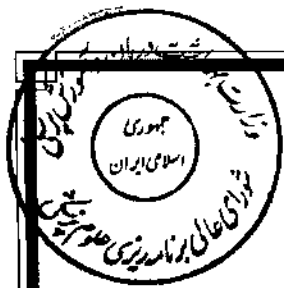
جدول الف - دروس عمومی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریتهای پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	عملی
۱	یکی از دروس مبانی نظری اسلام*	۲	۳۴	-
۲	یکی از دروس انقلاب اسلامی*	۲	۳۴	-
۳	یکی از دروس تاریخ و تمدن اسلامی*	۲	۳۴	-
۴	یکی از دروس آشنایی با منابع اسلامی*	۲	۳۴	-
۵	تربیت بدنی ۲	۱	-	۳۴
۶	فرهنگ و تمدن اسلام و ایران**	۲	۳۴	-
۷	جمعیت و تنظیم خانواده**	۲	۳۴	-
جمع			۱۳	

* گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

** توضیح: در صورتیکه دانشجوی در دوره کاردانی دروس جمعیت و تنظیم خانواده و فرهنگ و تمدن اسلام و ایران را نگذرانده باشد ملزم به گذراندن این دروس در دوره کارشناسی ناپیوسته اضافه بر سقف واحدهای دوره می باشد.

گرایش	نام درس	تعداد واحد	ساعت	
			نظری	عملی
۱- مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۴	-
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۴	-
	انسان در اسلام	۲	۳۴	-
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۴	-
۲- انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۴	-
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۴	-
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۴	-
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۴	-
	تاریخ امامت	۲	۳۴	-
۴- آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۴	-
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۴	-

جدول ب - دروس پایه برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

کد درس	نام درس	واحد	ساعت			پیش نیاز یا همزمان
			نظری	عملی	جمع	
۰۱	آمار زیستی و روش تحقیق	۲	۱۷	۳۴	۵۱	-
۰۲	فناوری اطلاعات	۲	۱۷	۳۴	۵۱	-
۰۳	زبان تخصصی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۰۴	آناتومی	۱/۵	۱۷	۱۷	۳۴	-
۰۵	فیزیولوژی	۱/۵	۲۶	-	۲۶	-
۰۶	بهداشت عمومی	۱	۱۷	-	۱۷	-
۰۷	گزارش نویسی و مستندسازی در اورژانس	۱	۱۷	-	۱۷	۰۳
۰۸	داروشناسی	۲	۳۴	-	۳۴	۰۵ و ۰۴
۰۹	سلامت تکنسین فوریت‌های پزشکی	۲	۱۷	۳۴	۵۱	-
	جمع	۱۵				

جدول ج - دروس اختصاصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته فوریت‌های پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد واحد درسی			تعداد ساعت			پیش نیاز یا همزمان
			نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱۰	تریاژ	۱	۰/۵	۰/۵	۱	۹	۱۷	۲۶	۲۱
۱۱	مراقبت در جا بجایی و انتقال بیمار	۱	۰/۵	۰/۵	۱	۹	۱۷	۲۶	۱۳
۱۲	آشنایی با Dispatch (روشهای اعزام) و سیستم‌های مخابراتی	۲	۱/۵	۰/۵	۲	۲۶	۱۷	۴۳	-
۱۳	تروما (پیشرفته)	۲	۱/۵	۰/۵	۲	۲۶	۱۷	۴۳	۰۵ و ۰۴
۱۴	احیای قلبی - ریوی (پیشرفته)	۲	۱	۱	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۲۱
۱۵	بیماریهای اطفال و نوزادان	۱	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	۲۱
۱۶	بیماریهای زنان و زایمان	۱	۰/۵	۰/۵	۱	۹	۱۷	۲۶	۰۵ و ۰۴

ادامه جدول ج - دروس اختصاصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

پیش‌نیاز یا همزمان	تعداد ساعت			تعداد واحد درسی			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری			
۰۵ و ۰۴	۳۴	-	۳۴	۲	-	۲	۲	شناخت بیماریها	۱۷
-	۱۷	-	۱۷	۱	-	۱	۱	اورژانس‌های رفتاری	۱۸
-	۱۷	-	۱۷	۱	-	۱	۱	پدافند غیرعامل	۱۹
-	۳۴	-	۳۴	۲	-	۲	۲	مدیریت سلامت در بحران	۲۰
۰۵ و ۰۴	۲۶	۱۷	۹	۱	۰/۵	۰/۵	۱	نشانه‌شناسی و معاینات بدنی	۲۱
۲۱	۲۶	۱۷	۹	۱	۰/۵	۰/۵	۱	اورژانس های محیطی	۲۲
۲۱	۳۴	۱۷	۱۷	۱/۵	۰/۵	۱	۱/۵	فوریت‌های داخلی پیشرفته (۱)	۲۳
۲۱	۲۶	-	۲۶	۱/۵	-	۱/۵	۱/۵	فوریت‌های داخلی پیشرفته (۲)	۲۴
-	۱۷	-	۱۷	۱	-	۱	۱	آشنایی با ساختار و مقررات EMS	۲۵
							۲۲ واحد	جمع	

جدول د - دروس کارآموزی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

کد درس	نام درس	واحد	ساعت	کد درس پیش-نیاز یا همزمان	محیط کارآموزی
۲۶	کارآموزی نشانه‌شناسی و معاینات بدنی	۰/۵	۲۶	۲۱	بخشهای داخلی و جراحی بیمارستان
۲۷	کارآموزی فوریت‌های اطفال و نوزادان	۱	۵۱	۱۴ و ۱۵	بخشهای اطفال، نوزادان، NICU، اورژانس اطفال
۲۸	کارآموزی داخلی	۱/۵	۷۷	۱۷ و ۲۳ و ۲۴	بخشهای داخلی و قلب، اورژانس داخلی، بخش اعصاب و روان
۲۹	کارآموزی جراحی	۲	۱۰۲	۱۴ و ۱۳ و ۲۱	اورژانس جراحی، ICU، بخشهای جراحی، اورژانسهای ENT، چشم، ارتوپدی، جراحی اعصاب و سوختگی
۳۰	کارآموزی زنان و زایمان	۱	۵۱	۱۶	Labor، بخش زایمان
۳۱	کارآموزی سامانه اورژانس پیش بیمارستانی	۱	۵۱	۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۲۳ و ۲۴	پایگاه‌های اورژانس شهری و جاده-ای - اداره ارتباطات - تعمیر و نگهداری آمبولانس (واحد نقلیه)
۳۲	کارآموزی مدیریت راه هوایی و CPR	۱	۵۱	۱۴	بخش ICU، اتاق عمل، اتاق CPR بیمارستان
جمع		۸			

جدول ح - دروس کارآموزی در عرصه برنامه آموزشی کارشناسی ناپیوسته رشته فوریت‌های پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت	پیش نیاز
۳۳	کارآموزی در عرصه مدیریت ستاد EMS	۱	۵۱	-
۳۴	کارآموزی در عرصه CPR تکمیلی	۱/۵	۷۷	-
۳۵	کارآموزی در عرصه اطفال و نوزادان	۱/۵	۷۷	-
۳۶	کارآموزی عملیات اورژانس	۳	۱۵۳	-
۳۷	کارآموزی اورژانس بیمارستانی - داخلی	۲	۱۰۲	-
۳۸	کارآموزی اورژانس بیمارستانی - جراحی	۲	۱۰۲	-
	جمع	۱۱		

فصل سوم

مشخصات دروس برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ناپیوسته

رشته فوریتهای پزشکی

نام درس: آمار زیستی و روش تحقیق

کد درس: ۰۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس: واحد نظری: آشنائی دانشجویان با روشهای پیشرفته آماری که در تحقیقات بهداشتی و درمانی در حوزه فوریت‌های پزشکی از آنها استفاده می‌شود.

واحد عملی: ارائه مطالعه تحقیقاتی در زمینه فوریت‌های پزشکی.

شرح درس: هدف از ارائه این درس توسعه روشهای تئوریک آمار زیستی با اهداف کاربردی آنها در علوم پزشکی و بهداشتی، بکارگیری مهارت‌های ذهنی آمار زیستی در تحقیقات علوم بهداشتی - پزشکی در دانشگاه‌ها و توانمندسازی دانش‌آموختگان برای ایفای نقش در تحقیقات در زمینه‌های مختلف فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

- تحقیق و تفحص در زمینه‌های کاربردی فوریت‌های پزشکی با هدف بهینه کردن روشهای تحقیقات پزشکی و بهداشتی.
- آشنایی با نحوه بیان مسئله .
- آشنایی با نحوه فرضیه سازی .
- آشنایی با مفاهیم و متغیرها .
- تعیین مقیاس اندازه گیری .

رئوس مطالب (۲۴ ساعت عملی)

- آشنایی و تعریف جامعه مورد مطالعه و توجه به ویژگیهای جامعه آماری در مبحث فوریت‌های پزشکی و نحوه دسترسی به آنها در مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی.
- آشنایی با روش های جمع آوری اطلاعات .
- آشنایی با نحوه تدوین و طراحی سوال جهت پرسشنامه.
- آشنایی با روش های تجزیه و تحلیل داده ها .
- آشنایی با برنامه ریزی اجرایی، ملاحظات اخلاقی، محدودیت های تحقیق، گزارش نویسی و جمع بندی نهایی مطالب.

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم، پایان ترم.
واحد عملی: ارائه مطالعه تحقیقاتی در مورد فوریت های پزشکی.

منابع اصلی درس:

۱. اصول و روشهای آمار زیستی، تألیف دانیل، آخرین چاپ
۲. حسین خدمت، حسنیه صالحی، خدیجه قاسمی سلیمانی، محمدرضا هاشمیان. "روش تحقیق در علوم پزشکی، طرح تحقیقاتی، متدولوژی و آمار"، آخرین چاپ
۳. جواد خلعتبری، "آمار و روش تحقیق"، آخرین چاپ

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با کامپیوتر، سخت افزار و نرم افزار و استفاده از آن جهت سرعت بخشیدن به فرایندهای کاری.

شرح درس:

در این درس علاوه بر کلاس های تئوری، ساعتی برای کار با کامپیوتر جهت آشنایی با قسمت های مختلف و نرم افزارهای کاربردی در نظر گرفته شده است.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

- آشنایی با کامپیوتر
- آشنایی با انواع و اجزای کامپیوتر
- آشنایی با سخت افزار
- آشنایی با واحدهای ورودی و خروجی
- آشنایی با حافظه های جانبی (دیسک سخت، فلاپی دیسک و انواع آن، CD-ROM، و ...)
- آشنایی با نرم افزار (آشنایی با واحدهای ذخیره اطلاعات، مفهوم فایل، مفهوم برنامه)
- آشنایی با کار در ویندوز
- آشنایی با نرم افزارهای کاربردی (Word ,Excel , Power point , Internet , Mail)

رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

- کار با کامپیوتر.
- کار با نرم افزارهای کاربردی (Word ,Excel , Power point , Internet , Mail)

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
واحد عملی: آزمون عملی نحوه کار با کامپیوتر، تایپ یک مقاله دو صفحه ای و ساخت E-Mail

منابع اصلی درس:

۱. کتاب گواهینامه بین المللی کاربری کامپیوتر - ICDL سطح
۲. کتاب استاندارد اپراتوری کامپیوتر - مولفین: مهندس قاسم حسن زاده و مهندس حسن صمدی آذر،
آخرین چاپ
۳. محمدرضا جعفری، حسن محمدی، حسین محمدی - آموزش مهارت های ICDL: مفاهیم پایه فن آوری
اطلاعات (IT)، کار با کامپیوتر و مدیریت فایل ها (Windows)، واژه پردازی (Word)، صفحه گسترده
(Excel)، آخرین چاپ
۴. مطالب ارائه شده توسط استاد

نام درس: زبان تخصصی

کد درس: ۰۳

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصطلاحات پزشکی، ترجمه و درک مفاهیم متون پزشکی به ویژه واژه های رایج در فوریت های پیش بیمارستانی.

شرح درس: در این درس متونی به زبان انگلیسی مرتبط با منابع اصلی رشته فوریت های پزشکی در اختیار دانشجویان قرار می گیرد تا آنها بتوانند تمرینات واژگانی انجام داده و کاربرد واژه های را در جملات مشخص نمایند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری)

- معرفی اختصارات متداول در فوریت های پزشکی
- پیشوند ها و پسوندهای مصطلح در پزشکی
- آشنایی با ترجمه و درک مطلب متون پزشکی و تصمیم گیری بر اساس محتوای متن

شیوه ارزیابی دانشجویان:

حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، ارائه مقاله به زبان انگلیسی، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.

منابع اصلی درس:

۱. ESM
۲. میثم مرتاضیان، مهدی خزعلی. "زبان تخصصی: درسنامه جامع علوم پایه پزشکی" آخرین چاپ
۳. حسین حبیب زاده. "مقدمات زبان تخصصی در پزشکی و پرستاری" آخرین چاپ

نام درس: آناتومی (تشریح)

کد درس: ۰۴

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با تمامی ساختمان بدن به طور اختصاصی.

شرح درس: کسب آگاهی و آشنایی با ساختمان دستگاههای مختلف بدن با استفاده از اطلس و مولاژ با تاکید بر کاربردی بودن این دانش در وظایف آینده این رشته.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت نظری)

- آشنایی با اسکلت بدن.
- تشریح بافت های مختلف بدن (پوششی، همبند، خونی، غده ای، عصبی) .
- تشریح جمجمه و ستون فقرات .
- تشریح اندام فوقانی و تحتانی.
- تشریح دستگاه قلب و گردش خون.
- تشریح دستگاه تنفسی.
- تشریح دستگاه ادراری.
- تشریح دستگاه گوارشی.
- تشریح دستگاه عصبی.
- تشریح دستگاه بینایی و شنوایی.
- تشریح دستگاه ایمنی (غده های لنفاوی، طحال، تیموس).
- تشریح دستگاه تناسلی.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت عملی)

- نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، کار روی مولاژ و جسد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.

واحد عملی: آزمون عملی با استفاده از تصاویر و مولاژ.

منابع اصلی درس:

۱. مصباح اردکانی، سید فخرالدین. "کالبد شناسی عمومی". آخرین چاپ
۲. اسنل ریچارد. "ضروریات آناتومی اسنل". آخرین چاپ
۳. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۴. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۵. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

نام درس: فیزیولوژی

کد درس: ۰۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با عملکرد دستگاه‌های مختلف بدن و ساختار فیزیولوژیک آنها به طور اختصاصی.

شرح درس: در این درس به بحث در مورد عملکرد سیستم‌های مختلف بدن شامل قلب و گردش خون، تنفس، عصبی، ادراری، گوارش، غدد درون ریز، دفاعی و ... پرداخته می‌شود.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری)

- آشنایی با عملکرد دستگاه عضلانی، استخوانی.
- آشنایی با عملکرد دستگاه قلب و گردش خون.
- آشنایی با عملکرد دستگاه تنفسی.
- آشنایی با عملکرد دستگاه ادراری.
- آشنایی با عملکرد دستگاه گوارشی.
- آشنایی با عملکرد دستگاه عصبی.
- آشنایی با عملکرد دستگاه دفاعی.
- آشنایی با عملکرد دستگاه تناسلی.
- آشنایی با عملکرد دستگاه غدد درون ریز.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.

منابع اصلی درس:

۱. گایتون، آرتور، هال جان ادوارد. "فیزیولوژی گایتون". آخرین چاپ
۲. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت. "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی پایه". آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد. "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی". آخرین چاپ
۴. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی". آخرین چاپ

نام درس: بهداشت عمومی

کد درس: ۰۶

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد نظری

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

درک اهمیت انتقال بیماریهای واگیر و روش مبارزه با عوامل بیماریزا، پیشگیری از ابتلا به بیماریهای واگیر و غیرواگیر و اکسیناسیون.

شرح درس: در این درس به بحث در مورد نحوه پیشگیری از بیماریها، اصول واکسیناسیون، پیشگیری از انتقال بیماریهای واگیر، پرداخته می شود.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

- آشنایی با تاریخچه بهداشت عمومی.
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماریهای واگیر.
- آشنایی با برنامه ملی مبارزه با بیماریهای غیر واگیر.
- آشنایی با مراحل واکسیناسیون.
- آشنایی با مراحل پیشگیری از ابتلا و انتقال بیماریهای واگیر.
- آشنایی با ساختار شبکه های بهداشتی و تیم سلامت.
- آشنایی با نحوه ضد عفونی کردن آمبولانس و تجهیزات درون آن.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.

منابع اصلی درس:

۱. جی، لی، پارک، "درسنامه پزشکی و پیشگیری اجتماعی" آخرین چاپ
۲. حسین حاتمی، محسن سیدنوزادی، فرشته مجلسی، حسن افتخاراردبیلی، سیدمنصور رضوی، سیدمحمدجواد پریزاده، "کتاب جامع بهداشت عمومی"، آخرین چاپ
۳. خالد رحمانی، "درسنامه جامع بهداشت عمومی" به کارشناسی، آخرین چاپ
۴. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ

۵. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۶. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

پیش نیاز یا همزمان: زبان تخصصی

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: بهبود روند مکاتبات اداری و گزارش نویسی به عنوان یکی از الزامات رشته فوریت‌های پزشکی.

شرح درس: کسب آگاهی و آشنایی با مکاتبات اداری و قوانین و مراحل گزارش نویسی جهت افزایش سرعت و دقت در انجام فرایندهای اداری و عملیاتی و آشنایی با نکات قانونی گزارش نویسی و سایر مکاتبات.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

- آشنایی با سیستم اتوماسیون اداری و اینترنت
- آشنایی با طبقه‌های موضوعی نامه‌های سازمان
- آشنایی با قسمت‌های داخلی و سلسله مراتب اداری
- آشنایی با نحوه تهیه گزارش از نامه‌های دریافتی، ارسالی، داخلی، در دست اقدام، بایگانی
- آشنایی با اولویت مکاتبات اداری (عادی، فوری، سری و ...)
- آشنایی با سیستم یکپارچه سازی اطلاعات
- آشنایی با بخش‌های مختلف گزارش کتبی
- آشنایی با اطلاعات لازم در هر یک از بخش‌های گزارش از نحوه ارائه مراقبت‌های پیش بیمارستانی و نحوه وارد کردن این اطلاعات
- آشنایی با نکات خاص در مورد عدم پذیرش درمان از سوی بیمار
- آشنایی با موارد قانونی در مورد پر کردن گزارش کتبی
- آشنایی با نحوه کاربرد اصطلاحات پزشکی در گزارش نویسی.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث‌های کلاسی، آزمون‌های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم و تکمیل برگه گزارش اقدامات پیش بیمارستانی

منابع اصلی درس:

۱. خوجه سید سیدمحمدی، "مکاتبات اداری و گزارش نویسی". آخرین چاپ
۲. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۳. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد "اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ

۴. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

هدف کلی درس: آشنا شدن با فارماکولوژی جهت دارودرمانی پیش بیمارستانی، آشنایی با اصطلاحات و واژه های تخصصی دارویی و انواع داروهای مصرفی در فوریت‌های پزشکی و موارد استفاده از آنها.

شرح درس: در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی، اشکال مختلف دارویی، موارد و نحوه مصرف، عوارض جانبی و تداخلات داروهای مورد استفاده در فوریت‌های پزشکی مورد بحث قرار می‌گیرد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری)

- تعریف و تعیین مسئولیت کارشناس فوریت‌های پزشکی در دارودرمانی پیش بیمارستانی، اشکال دارویی و طبقه بندی داروها.
- تاثیر دارویی و تداخلات دارویی، مراحل فارماکولوژیک (فارماکوکینتیک، فارماکودینامیک)، مصرف دارو در گروه های خاص (نوزادان، کودکان، کهنسالان و زنان حامله).
- ایمنی در تجویز دارو، فرآیند دریافت دستور شفاهی، استفاده از دستورات کتبی، قانون تجویز دارو، روش های تجویز دارو (تزریقی، غیر تزریقی).
- محاسبه دوز داروها: سیستم های اندازه گیری، محاسبه غلظت و درصد دارویی، محاسبه دوز بر اساس نسبت های خاص، محاسبه دوز بر اساس روش T، محاسبه قطرات دارویی وریدی، توجه خاص در محاسبه دوز دارو در نوزادان، کودکان و کهنسالان.
- مایعات و الکترولیت ها: توزیع مایعات بدن، مایعات درون سلولی و برون سلولی، حرکت مایع و الکترولیت بین سلولی و خارج سلولی، انتقال فعال و غیر فعال، ضرورت ها و ممنوعیت ها در تجویز مایعات وریدی در مرحله پیش بیمارستانی و عوارض جانبی و خطرات احیاء با مایعات در بیماران با خونریزی غیر قابل کنترل.
- داروهای موثر بر سیستم عصبی خودکار، عملکرد سیستم های سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای مقلد سمپاتیک و پاراسمپاتیک، داروهای از بین برنده اثر سمپاتیک و پاراسمپاتیک.
- داروهای موثر در فوریت‌های تنفسی: اکسیژن، گشاد کننده های برونش ها (اپی نفرین، سالبوتامول و ...).
- داروهای مورد استفاده در فوریت‌های قلبی و عروق: ضد آریتمی ها، بلوک کننده های کانال های کلسیمی، بتابلوکرها، داروهای کاهشنده فشار خون، ترومبولیتیک ها، داروهای مقلد سمپاتیک، بیکربنات سدیم و آتروپین.
- داروهای موثر در فوریت‌های عصبی و ضد تشنج ها.
- داروهای موثر در فوریت‌های دیابت.
- داروهای موثر در زایمان و نوزادان (اکسی توسین، سولفات منیزیم و الکترولیت ها).
- داروهای موثر در فوریت‌های روانپزشکی.

- مسکن ها و مخدرها
- ضد تهوع ها.
- داروهای موثر در مسمومیت ها (شاکرکول، شربت اپیکا، نالوکسان، فلومازنیل و ...).
- آشنایی با ضد عفونی کننده ها.
- آشنایی با داروهای موجود در آمبولانس.
- آشنایی با داروهایی که کارشناس فوریت‌های پزشکی بدون تجویز پزشک می تواند برای بیمار استفاده نماید.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.

منابع اصلی درس:

۱. جودیت هایفر دگلین، آپریل هزرده والرنده، جهانگیر رضایی "فارماکولوژی برای پرستاران" آخرین چاپ
۲. شاهین انصاری، سعید شهران، طاهره غازیانی. "ایران فارما، درسنامه جامع داروهای رسمی ایران" آخرین چاپ
۳. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۴. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۵. روندابک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

هدف کلی درس: حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روحی تکنسین های فوریت‌های پزشکی با بکارگیری روش های مقابله با استرس، تکنیک های دفاع شخصی و پایداری در شرایط خاص با یادگیری نکات درسی ارائه شده در این مبحث.

شرح درس: با گذراندن این درس کارشناس فوریت‌های پزشکی قادر خواهد بود در مواقع پرخطر و شرایط پراسترس سلامت فردی خود را حفظ نماید.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

- آشنایی با واکنش های احساسی احتمالی در مقابل تروما، مرگ و حالت احتضار.
- آشنایی با نحوه واکنش و رفتار با اعضاء خانواده مصدوم و یا قربانی .
- شناسایی و کنترل علائم و نشانه های استرس در حوادث بحرانی .
- آشنایی با نحوه پیشگیری و کاهش استرس، ناراحتی و عصبانیت.
- آشنایی با نحوه تعیین ایمنی در صحنه حادثه.
- آشنایی با نحوه جداسازی ترشحات بدن.
- آشنایی با نحوه حفاظت شخصی در برابر پاتوژن های منتقله از راه خون و هوا .
- آشنایی با نحوه استفاده از تجهیزات ایمنی و حفاظتی .
- آشنایی با تکنیک های دفاع شخصی در برابر خشونت های احتمالی علیه تکنسین فوریت پزشکی.
- افزایش آمادگی جسمانی .

رئوس مطالب (۲۴ ساعت عملی)

- نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، دستیابی به آمادگی جسمانی کافی و یادگیری دفاع شخصی در سالن های ورزشی .

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم .
واحد عملی: آزمون عملی آمادگی جسمانی و دفاع شخصی.

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه " آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی " آخرین چاپ
۳. روندا بک ، اندرو پالک، استیون رام. " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی " آخرین چاپ

نام درس : تریاژ

کد درس : ۱۰

پیش نیاز یا همزمان : نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با مفاهیم تریاژ در شرایط مختلف و کسب توانایی لازم برای امداد رسانی به مصدومین در حوادثی با چند قربانی

شرح درس:

در این درس دانشجو ضمن کسب آگاهی های اولیه و مقدماتی در مورد تریاژ مصدومین و بیماران در حوادث، چگونگی برخورد و اتخاذ تصمیم مقتضی برای شروع و ادامه فرآیند تریاژ در شرایط پیش بیمارستانی و بیمارستانی را در زمان بروز حوادث آموزش می بیند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری)

- مفاهیم اولیه و کلیات تریاژ
- تریاژ در بیمارستان در شرایط عادی
- تریاژ در صحنه در شرایط عادی
- تریاژ در حوادث غیر مترقبه
- تریاژ در بیمارستان برای مصدومین حوادث غیرمترقبه
- تریاژ در صحنه حوادث غیرمترقبه
- آشنایی با تریاژ تلفنی
- تریاژ در گروه های خاص
- تریاژ در شرایط خاص

رئوس مطالب (۱۷ ساعت عملی)

- نمایش فیلم، مطالعه موردی، کار تیمی بر اساس سناریوی تعریف شده، نشان دادن عکس و CD

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.
واحد عملی: انجام انواع تریاژ بر اساس سناریوهای تدوین شده.

منابع اصلی درس:

- ۱- بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه» آخرین چاپ
- ۲- تریاژ تلفنی برای پرستاران، آخرین چاپ
- ۳- "Disaster Management" ماهانتی ساموئل، آخرین چاپ
- ۴- پرستاری در فوریتها، آخرین چاپ

نام درس : مراقبت در جابجائی و انتقال بیمار

کد درس : ۱۱

پیش نیاز یا همزمان: تروما (پیشرفته)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس:

در این درس دانشجو باید بتواند کلیه تکنیک ها و مهارت های صحیح جابجائی و انتقال بیمار و مصدوم را فرا بگیرد .

شرح درس :

از آنجا که در موضوع برخورد و انتقال، یکی از مهم ترین الزامات نحوه بلند کردن و جابجائی بیمار به منظور به حداقل رساندن صدمات ناشی از حمل و نقل می باشد؛ در این درس دانشجو ضمن فراگیری اصول مربوطه از قبیل نحوه فیکس کردن ، نحوه بلند کردن و انتقال فردی و یا چند نفری ، چگونگی انتقال از برانکارد بر روی تخت ، چگونگی انتقال صحیح در آمبولانس و ... آشنا شده و در کلاس و اتاق های مهارت آموزی و پس از نمایش فیلم و اسلاید با همدیگر و با استفاده از مولاژ همه مراحل را تمرین می کنند .

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری)

- آشنایی با اصول کلی چگونگی انتقال و حمل بیمار و عوارض ناشی از جابجایی نادرست
- آشنایی با علم مکانیک بدن
- آشنایی با نحوه بلند کردن بی خطر تخت های روان و برانکارد
- آشنایی با دستورالعمل ها و احتیاط های ایمنی لازم برای حمل بیمار و تجهیزات
- آشنایی با انواع تکنیک های انتقال و حمل بیمار
- آشنایی با تجهیزات search و rescue
- آشنایی با نحوه آزاد سازی سریع مصدومین و یا بیماران
- آشنایی با انواع تجهیزات حمل و انتقال بیمار

رئوس مطالب (۱۷ ساعت عملی)

نمایش فیلم و اسلاید، انجام تمرین های داخل کلاسی، انجام مهارت های ویژه در skill lab جهت کسب مهارت در :

- انواع روش های حمل مصدوم

- آزاد سازی سریع و ایمن مددجو
- نحوه استفاده از تجهیزات حمل و نقل
- نحوه استفاده از تجهیزات آزاد سازی مصدوم

شیوه ارزیابی دانشجو :

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم .
 واحد عملی : انجام انواع روش های حمل و انتقال مصدوم در شرایط مختلف.

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه " آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی " آخرین چاپ
۳. روندا بک ، اندرو پالک، استیون رام. " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی " آخرین چاپ
۴. Essentials of paramedic care, last edition (brady) آخرین چاپ

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اداره ارتباطات اورژانس و سیستم مخابراتی موجود در آن

شرح درس: نظر به اینکه امداد رسانی مناسب به افراد آسیب دیده در گرو عملکرد مناسب و دقیق واحد ارتباطات اورژانس می باشد، دانشجویان فوریت‌های پزشکی ضمن آشنایی با سیستم های موجود در آن واحد باید توان انجام فعالیت در واحد ارتباطات را هم داشته باشند. در طی این دوره دانشجویان با چگونگی فرآیند تریاژ تلفنی و دستورالعمل‌های اجرایی آن آشنا می شود و با نحوه ارائه راهنمایی های پزشکی از طریق تلفن هم آشنا می گردد. در این درس دانشجویان با سیستم ها و تجهیزات ارتباطی آشنا می شود و نحوه ارتباط مؤثر با گروه‌های مختلف جامعه شامل بیماران سالخورده، کودکان و ... را فرا می گیرد و با نحوه صحیح گزارش نویسی فرمها و واژه های ضروری برای ارتباط بهتر و سریعتر با پزشک و دیگر همکاران آشنا می شود.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری)

- آشنایی با سیستم های مخابراتی و تجهیزات ارتباطی
- آشنایی با قوانین و مسئولیت‌های اپراتور فوریت‌های پزشکی
- آشنایی با چگونگی دریافت اطلاعات از تماس گیرنده
- آشنایی با شیوه اعزام آمبولانس و مدیریت اعزام
- آشنایی با شیوه اولویت بندی و تریاژ تلفنی در واحد ارتباطات
- آشنایی با دستورالعمل‌های تریاژ تلفنی کشوری شکایات اصلی (گیجی، تیرگی شعور، تروما، تصادف با وسیله نقلیه، حوادث صنعتی، سقوط از ارتفاع، سوختگی، مشکلات چشمی و ...)
- آشنایی با شرایط بحرانی و مدیریت بحران در واحد ارتباطات
- آشنایی با وظایف واحد ارتباطات در زمان بروز حوادث غیر مترقبه و بحران
- چگونگی ارتباطات درون سازمانی و برون سازمانی
- پروتکل های امداد هوایی
- مدیریت ارتباطات و مکالمات در دیسپچ

رئوس مطالب (۱۷ ساعت عملی)

- حضور فعال و مؤثر در اداره ارتباطات و کسب مهارت در کار مدیریت اداره ارتباطات و واحد های زیربط

- حضور در واحد اپراتوری ۱۱۵ و کسب مهارت در نحوه مدیریت ارتباط با فرد تماس گیرنده
- حضور در اتاق بی سیم و کسب مهارت عملی در مدیریت ارتباطات بی سیم و چگونگی برقراری ارتباط با کد های شهری و جاده‌ای
- فراگیری کد های رمز بی سیم

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی پایان ترم
 واحد عملی: حضور در واحد ارتباطات مرکز فوریت های پزشکی و کسب مهارت های عملی در زمینه دانش نظری
 استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

منابع اصلی درس:

۱. بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی» آخرین چاپ
۲. بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه» آخرین چاپ
۳. تریاژ تلفنی برای پرستاران
۴. Essentials of paramedic care, last edition (brady)

نام درس : تروما (پیشرفته)

کد درس : ۱۳

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی - فیزیولوژی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد: نظری ۱/۵ واحد - عملی ۰/۵ واحد

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با کلیه بیماریها و حوادث مبحث تروما آشنا شده و چگونگی برخورد با اینگونه بیماران را فرا خواهد گرفت .

شرح درس: از آنجا که تروما یکی از مباحث اصلی بخش EMS می باشد و کشور ما نیز دارای بالاترین آمار حوادث ترافیکی بوده و سالیانه تعداد بسیار زیادی از مصدومین نیازمند درمان و انتقال فوری می باشند، دانشجویان ضمن حضور در کلاس های تئوری با مباحثی از قبیل انواع تروماهای شایع در حوادث ترافیکی ، مکانیسم های برخورد و ضربه ، چگونگی انجام تریاژ ، ارزیابی صحنه تصادف و حوادث ، چگونگی نجات مصدوم از محل ، انواع فوریت های ارتوپدی و جراحی نحوه برخورد و درمان اورژانسی و انتقال مصدومین آشنا خواهد شد .

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری)

- تعاریف، مفاهیم و اهمیت تروما
- مکانیسم های تروما
- آشنایی با انواع تروما (اندام، قفسه سینه، سرو گردن، ستون فقرات و نخاع، بافت نرم، شکم ، تروماهای لگن و دستگاه ادراری)
- انواع خونریزی و روشهای کنترل آن
- شوک و مراحل آن، پاتوفیزیولوژی شوک ، مراحل تشخیص و درمان شوک
- اصول مایع درمانی
- تروماهای قفسه سینه (پنوموتوراکس، پنوموتوراکس فشارنده، و روشهای رفع فشار، قفسه سینه شناور و نحوه برخورد با آن)
- اصول ارزیابی و مراقبت های ارتوپدی
- شناخت فوریت های ترومای جراحی

رئوس مطالب (۱۷ ساعت عملی):

نمایش فیلم و CD ، تمرین کلاسی، تمرین در مرکز مهارت‌های بالینی در زمینه:

- روشهای کنترل خونریزی و آتل بندی
- اصول مایع درمانی
- روشهای رفع فشار از قفسه سینه در تروماهای قفسه سینه
- آشنایی با انواع تجهیزات مربوط به ثابت سازی و کنترل خونریزی و استفاده از آنها در موارد مربوط به هریک (انواع آتل ها و لباس شوک و ...)

شیوه ارزیابی دانشجو :

واحد نظری: حضور منظم در کلاس های درس، شرکت فعال در بحث های کلاسی، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

واحد عملی: مشاهده عینی مهارت های آموخته شده با استفاده از چک لیست

منابع اصلی درس:

۱. میستویج جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. روندا بک ، اندرو پالک، استیون رام. " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی " آخرین چاپ
۴. Essentials of paramedic care, last edition (brady)

پیش نیاز یا همزمان: نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد : ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

شرح درس: روش های پیشرفته تامین راه هوایی و احیاء قلبی، جزء مسئولیت های EMT است و اجرای هر چه بهتر و سریعتر این مهارت می تواند جان بیمار را نجات دهد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری)

- آشنایی با ارزیابی سیستم تنفسی
- آشنایی با ارزیابی سریع ایست قلب - تنفسی
- مروری بر اندیکاسیون های BLS
- آشنایی با اندیکاسیون های استفاده از روش احیاء قلبی - ریوی پیشرفته
- آشنایی با نحوه انجام مانور سلیک
- آشنایی با احیاء قلبی - ریوی پیشرفته ، روش ها و تجهیزات
- آشنایی با نحوه صحیح ساکشن کردن استفاده از الکتروشوک و سایر تجهیزات وابسته
- آشنایی با دستگاه تنفس مصنوعی و کاربرد آن
- آشنایی با مدیریت راه هوایی (توراکوسنتر، توراکوتومی)
- آشنایی با انسداد راه هوایی در کودکان و بزرگسالان ، مدیریت و درمان آن

رئوس مطالب (۲۴ ساعت عملی):

- کسب مهارت در انجام مانور سلیک
- کسب مهارت در انجام احیاء قلبی - ریوی پیشرفته ، روش ها و تجهیزات
- کسب مهارت در نحوه صحیح ساکشن کردن استفاده از الکتروشوک و سایر تجهیزات وابسته
- کار با دستگاه تنفس مصنوعی
- کسب مهارت در مدیریت راه هوایی (توراکوسنتر، توراکوتومی)
- کسب مهارت در درمان اورژانس انسداد راه هوایی در کودکان و بزرگسالان

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم.
واحد عملی: آزمون عملی در کارگاه مهارت های بالینی.

منابع اصلی درس:

۱. بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی» آخرین چاپ
  ۲. بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه» آخرین چاپ
  ۳. اسمیت مایک، 'احیاء قلبی - ریوی پیشرفته'، شیدانگر، آخرین چاپ
- 4- Essentials of paramedic care, last edition (Brady)

پیش نیاز یا همزمان : نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریها و فوریتهای اطفال و نوزادان

شرح درس: کودکان و نوزادان آسیب پذیرترین گروه از بیماران هستند. به علت ویژگیهای خاص آناتومی و فیزیولوژی و تفاوتهای عمده آنان با بزرگسالان و وجود بیماریها و فوریتهای خاص این گروه لازم است که تکنسین های فوریت های پزشکی آشنایی کاملی با این مبحث داشته باشند. در این درس دانشجویان با بیماریهای اورژانسی و تهدید کننده حیات در دو گروه کودکان و نوزادان که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروهای کادر درمانی می باشد، آشنا می گردند و همچنین اصول مراقبتهای خاص کودکان و نوزادان در موارد تروما، تریاژ ویژه اطفال و اقدامات ویژه احیا و مداخلات مربوط به تب و تشنج را می آموزند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی کودکان و نوزادان
- آشنایی با چگونگی ارزیابی کودکان و نوزادان
- آشنایی با نحوه برخورد با تروما در اطفال
- آشنایی با بیماریها و فوریتهای قلبی و ریوی، رماتیسمی، متابولیک، آلرژیک و ایمونولوژیک، گوارشی، کلیوی، غدد، سیستم عصبی، عفونی، خون، سرطان و بیماریهای مادرزادی
- آشنایی با خطرات محیطی و مسمومیتها در اطفال
- آشنایی با مراحل رشد در نوزادان و کودکان
- آشنایی با شیوه برخورد با تب و تشنج
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد در بدو تولد و برخورد با دیسترس تنفسی

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور منظم در کلاس های درس، شرکت فعال در بحث های کلاسی، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

منابع اصلی درس:

- بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی» آخرین چاپ

- بلدسوپرایان، پورتراربرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه» آخرین چاپ
- Essentials of paramedic care, last edition (brady)
- Marlo Dorothy، "پرستاری کودکان مارلو"، آخرین چاپ

پیش نیاز یا همزمان : آناتومی - فیزیولوژی

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بیماریها و فوریتهای زنان و بارداری

شرح درس: نظر به اینکه نیمی از جمعیت جامعه را زنان تشکیل می دهند و گاه درگیر موارد اورژانسی بسیار خطرناک و تهدید کننده حیات می گردند که نیازمند مداخله فوری و آگاهانه از سوی نیروها کادر درمانی می باشد، لذا فراگیری دانش بیماریها و فوریتهای زنان شامل بیماریهای شایع و بدخیمی های زنان و اورژانسهای بارداری و انواع زایمان از اهم موضوعاتی است که تکنسین فوریتهای پزشکی باید به آن پردازد. با توجه به آنکه در اورژانسهای بارداری یک تکنسین مسئول حفظ جان ۲ نفر (مادر و جنین) است، در این درس دانشجویان ضمن مطالعه مباحث یاد شده با اقدامات لازم جهت مراقبت از نوزادان تازه متولد شده نیز آشنا میگردد.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری):

- آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی زنان و بارداری و تغییرات فیزیولوژیک در بارداری
- آشنایی با قوانین و مسئولیتهای تکنسینهای فوریتهای پزشکی در برخورد با بیماران
- آشنایی با چگونگی ارزیابی زن باردار
- آشنایی با عوارض بارداری
- آشنایی با شیوه مراقبت از مادر و جنین
- آشنایی با مراحل زایمان طبیعی و اداره آن
- آشنایی با عوارض زایمان
- آشنایی با چگونگی مراقبت از نوزاد
- آشنایی با اورژانسهای بارداری (سقط، بارداری خارج از رحم، درد لگن، تروما، فشار خون، پره اکلامپسی، اکلامپسی و دیابت در بارداری و ...)
- آشنایی با بیماریهای شایع زنان (خونریزی های غیر طبیعی، درد شکم و لگن، بیماری های التهابی لگن، کیست ها، فیبروم ها، عفونت ها، بیماری های ژنتیکی و ساختمانی زنان شامل رحم دوشاخ و ...)
- آشنایی بدخیمی ها و سرطان های شایع زنان

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

- نمایش فیلم، اسلاید، پوسترهای آموزشی، کار روی مولاژ، تمرین عملی گرفتن زایمان طبیعی روی مولاژ در اتاق مهارت های بالینی

شیوه ارزیابی دانشجو:

واحد نظری: حضور منظم در کلاس های درس، شرکت فعال در بحث های کلاسی، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

واحد عملی: حضور فعال در کلاس عملی و کسب مهارت های عملی در زمینه دانش نظری با کمک اسلاید و مولاژ

منابع اصلی درس:

- بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی» آخرین چاپ
- بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه» آخرین چاپ
- بارداری و زایمان ویلیامز، آخرین چاپ
- Essentials of Prehospital maternity care (brady)
- Essentials of paramedic care, last edition (brady)

پیش نیاز یا همزمان : آناتومی - فیزیولوژی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجو با مفاهیم و اصول کلی سلامت و منشاء طبقه بندی بیماریها

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن آشنایی با بیماریهای مختلف بدن، با تلفیق مطالب آموخته شده با آموزش های قبلی و با بهره گیری از اصول و مهارت های تفکر خلاق، به بررسی و مراقبتهای درمانی پیش بیمارستانی بپردازد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- تعریف سلامتی و بیماری
- آشنایی با منشاء و طبقه بندی بیماریها و علل آن
- مروری بر بیماریهای دستگاه تنفس شامل بیماریهای مزمن انسدادی ریه، آمبولی ریوی، آسپراسیون، احتقان ریوی، عفونتهای تنفسی، بیماریهای محیطی ریه، برونشیت، بیماری فیبروکیستک، آمفیژم، اختلالات پلور-مדיاستن و دیافراگم، آپنه خواب با بیان علل، علائم، ارزیابی و درمان آنها
- مروری بر بیماریهای شایع دستگاه گوارش شامل اختلالات جذب، بیماریهای التهابی روده، سندرم روده تحریک پذیر، اختلالات انسدادی روده، دیورتیکولیت، اختلالات عروق روده، پریتونیت، خونریزیهای گوارشی، زخم گوارشی و گاستریت، پانکراتیت، هپاتیت و اسهال و استفراغ با بیان علل، علائم، ارزیابی و مراقبتهای پیش بیمارستانی
- مروری بر بیماریهای دستگاه عضلانی-اسکلتی شایع شامل استئوآرتریت، آرتریت روماتوئید، سایر آرتریت ها
- مروری بر بیماریهای دستگاه ادراری-تناسلی شایع شامل بررسی بیماران با مشکل کلیه، نارسایی حاد و مزمن کلیه، سنگ کلیه، عفونتهای کلیه و مجاری ادراری، بیماریهای تناسلی زنان و مردان (عفونی و غیر عفونی)، بیماریهای التهابی لگن، دیالیز و انواع آن، پیوند کلیه، سندرم نفروتیک، نفروپاتیها، بیماریهای بافت کلیه
- مروری بر بیماریهای خون شامل اختلالات گلبولهای قرمز، اختلالات انعقادی و پلاکت، بیماریهای خونریزی دهنده، بیماریهای نوتروفیل ها و مونوسیت های خون
- مروری بر بیماریهای دستگاه عصبی و ارزیابی این بیماران، کاهش سطح هوشیاری، اختلالات عروقی مغز، تشنج، ضربه به سر، عفونتهای مغزی مانند مننژیت و انسفالیت، آلزایمر، کره هانتینگتون، سندرم شیهان، پارکینسون، MS، سردرد، میاستنی گراو، گیلن باره و ...
- مروری بر بیماریهای شایع غددو کبد شامل دیابت انواع آن و هیپوگلیسمی، بیماریهای تیروئید و پاراتیروئید، کوشینگ، بیماریهای کبد و کیسه صفرا

- مروری بر بیماریهای چشم و گوش و حلق و بینی شایع شامل کاتاراکت، گلوکوم و سینوزیت
- مروری بر بیماریهای عفونی شایع شامل آنفلوآنزا و انواع آن، هپاتیت‌های A و B و C، ایدز، وبا، تب CCHF، تیفوئید، هاری و انواع آن، سایر بیماریهای قارچی، ویروسی، انگلی و...
- مروری بر بیماریهای قلب و عروق: بیماریهای مادرزادی قلبی، پیوند قلب، بیماریهای عفونی قلب، بیماریهای دریچه ای قلب، بیماریهای عروقی، CHF، ترومبوز وریدهای عمقی و وریدهای واریسی
- مروری بر انواع سرطانها (خوش خیمی- بدخیمی ها و مرحله بندی)(توضیح آنکه در این بحث سرطانهای مربوط به هر یک از سیستم های بدن در همان مبحث مطرح می گردد)
- مروری بر بیماریهای اتوایمیون و روماتیسمی

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

منابع اصلی درس:

۱. اصول طب داخلی هاریسون، آخرین چاپ
۲. داخلی - جراحی برونر و سودارث، آخرین چاپ
۳. داخلی و جراحی لاکمن، آخرین چاپ
۴. مطالب ارائه شده توسط استاد

نام درس : اورژانس های رفتاری

کد درس : ۱۸

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنائی دانشجویان با بیماری های اورژانسی رفتاری (سایکولوژی) و نحوه برخورد و درمان آنها.
شرح درس: در این واحد دانشجو ضمن حضور در کلاس های تئوری با انواع بیماری های اورژانسی و غیر اورژانسی روانی آشنا شده ؛ نحوه پیشگیری، مراقبت و درمان آنها را خواهد آموخت .

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت نظری)

- تعریف و مفاهیم
- ارزیابی اولیه
- جمع آوری اطلاعات از بیماران و همراهان
- معاینه وضعیت روانی
- انواع اختلالات روانی (نورزها، سایکوزها، اختلالات شخصیت، اختلالات خلقی و...)
- خودکشی و برخورد با آن
- داروهای روان گردان، مراقبت و درمان اورژانس آنها
- روش های آرام سازی و کنترل بیماران پرخاشگر و انتقال آنها
- دستورالعمل های برخورد با بیماران روان گسیخته
- اقدامات اولیه در برخورد با موارد خودزنی، خودکشی، دگر کشی، خشونت رفتاری، الکلیسم و سوء مصرف داروها
- نحوه برخورد با اختلالات رفتاری ناشی از بحران ها و موارد PTSD

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

منابع اصلی درس:

- میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ

- بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی " آخرین چاپ
- روندا بک ، اندرو پالک، استیون رام. " اورژانس های طبی پیش بیمارستانی " آخرین چاپ
- احمد علی اسدی نوقابی، سیف الله کیقبادی . " بهداشت روان " آخرین چاپ

نام درس : پدافند غیر عامل

کد درس : ۱۹

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم اولیه و کاربرد پدافند غیر عامل به عنوان یک روش غیر نظامی دفاعی آشنا می شوند.

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن کسب آشنایی های لازم در مورد اهمیت پدافند غیر عامل به عنوان یک روش غیر نظامی دفاعی، با اصول و مفاهیم اولیه و نحوه کاربرد آن در سیستم EMS آشنا می شود .

رئوس مطالب : (۱۷ ساعت نظری)

- تاریخچه پدافند غیر عامل
- آشنایی با اهمیت پدافند غیر عامل
- آشنایی با مفاهیم اولیه آن
- اهداف پدافند غیر عامل
- آشنایی با انواع جنگها
- آشنایی با انواع روشهای پدافند غیر عامل
- پدافند غیر عامل و سیستم EMS
- چگونگی ارتباط با سایر سازمانهای مرتبط
- ساختار سازمان و پدافند غیر عامل
- سلامت در پدافند غیر عامل

شیوه ارزیابی دانشجویان:

حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی پایان ترم

منابع اصلی درس:

۱. سازمان پدافند غیرعامل کشور، مبانی، مستندات و الزامات قانونی، تهیه و تدوین توسعه فرهنگی و اطلاع رسانی، دانشگاه بقیه... آخرین چاپ

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با چرخه مدیریت بحران، مفاهیم و ساختار مدیریت سلامت در بحران، شناخت اصول مدیریت و برنامه ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازتوانی در بلایا و فوریت‌های طبیعی و فناوری‌ها و بیولوژیک، آشنا می‌شوند.

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن کسب آشنایی‌های لازم در زمینه چرخه مدیریت بحران و مفاهیم آن، چگونگی مقابله با بحران‌های مختلف در حوزه سلامت را آموزش می‌بینند و با ساختار مدیریت سلامت در بحران و سیستم فرماندهی حادثه (ICS) آشنا می‌شوند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

- تاریخچه، رویکردها و تئوریهای مدیریت بلایا و کاهش خطر
- آشنایی با چرخه مدیریت بحران و مفاهیم اولیه آن
- آشنایی با سیستم فرماندهی حادثه (ICS)
- راههای مقابله با بحران بیولوژیک
- آشنایی با راههای مقابله با بحرانهای هسته ای و پرتوی، شیمیایی، بیولوژیک، بیوتروریسم
- آشنایی با HICS و ساختار آن
- سامانه هشدار
- آشنایی با بلایای طبیعی و راههای مقابله با آن

شیوه ارزیابی دانشجویان:

حضور فعال در بحث‌های کلاس، آزمون‌های کوتاه و آزمون کتبی پایان دوره

منابع اصلی درس:

۱. بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس‌های طبی پیش بیمارستانی میانی» آخرین چاپ

۲. پورحیدری غ، خاتمی س م ، بحرانهای هسته ای، بیولوژیک و شیمیایی، اقدامات نوری و حفاظت جامعه. مؤسسه آموزش عالی علمی-کاربردی هلال ایران تهران آخرین چاپ
۳. دکتر سید عباس حسنی، دکتر مرضیه فتحی، آمادگی و پاسخ مراکز درمانی در حواث پرتویی آخرین چاپ

شرح درس: مهمترین وظیفه یک EMT ارزیابی بیمار، ارائه خدمات اورژانس و انتقال او به یک مرکز درمانی است. در این بین، انجام ارزیابی صحیح و قابل اعتماد بیشترین اهمیت را دارد، زیرا تمام تصمیم گیری های یک تکنسین راجع به مراقبت از بیمار و انتقال او، به این بخش وابسته است.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

- آشنایی با مراحل و نحوه ارزیابی اولیه
- آشنایی با نحوه معاینه جسمانی لازم و گرفتن شرح حال بیمار - مشکلات حین شرح حال گیری
- آشنایی و یادگیری معاینه دقیق جسمانی
- آشنایی با ارزیابی صحنه و مواردی که باید در برگه گزارش نویسی ثبت گردد.
- آشنایی با تعیین مکانیسم صدمه یا ماهیت بیماری
- آشنایی با نحوه برقراری ارتباط و ثبت وقایع
- آشنایی با روشهای ارزیابی تغییر سطح هوشیاری در بالغین، کودکان و شیرخواران.
- آشنایی با روشهای ارزیابی راه هوایی در بالغین، کودکان و شیرخواران .
- آشنایی با روشهای ارزیابی وضعیت تنفس، نبض، خونریزی (داخلی و خارجی).
- آشنایی با تکنیک های ارزیابی وضعیت، دما، رنگ پوست و پرشدگی مویرگی
- آشنایی با ارزیابی مداوم بیمار
- آشنایی با نحوه اولویت بندی بیماران .

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون های کتبی و عملی میان ترم و پایان ترم

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی پایه" آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی" آخرین چاپ
۳. روندا بک، اندرو پالک، استیون رام. "اورژانس های طبی پیش بیمارستانی" آخرین چاپ

پیش نیاز یا همزمان : نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: افزایش دانش و آگاهی دانشجوی در زمینه ارائه اقدامات فوری به مصدومین حوادث محیطی و آماده سازی وی برای ارائه مراقبت فوری در سطح جامعه در زمان بلایا

شرح درس: دانشجوی ضمن کسب دانش لازم در زمینه حوادثی مانند سوختگی، غرق شدگی، برق گرفتگی، سرما زدگی، گرم زدگی و ... با شیوه ارائه خدمات فوریتی در شرایط پیش بیمارستانی به مصدومین این حوادث آشنا می شود و مهارتهای لازم را برای ارزیابی و اقدامات لازم درمانی اورژانس را کسب می کند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

- سوختگی ، انواع و درجات آن
- سرما زدگی و هیپوترمی
- گرما زدگی
- برق گرفتگی و صاعقه زدگی
- گاز گرفتگی و گزیدگی (مار، عقرب، زنبور، عنکبوت، حیوانات اهلی و وحشی)
- اورژانسهای ناشی از تغییر فشار (ارتفاعات و غواصی)
- غرق شدگی
- تشعشعات هسته ای و بیوتروریسم

شیوه ارزیابی دانشجوی:

واحد نظری: حضور فعال در بحث های کلاس، آزمون های کوتاه و آزمون کتبی پایان ترم

واحد عملی: آزمون عملی در اتاق مهارتهای بالینی

منابع اصلی درس:

- بلدسوپرایان، پورترابرت، چری ریچارد، «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی» آخرین چاپ
- دکتر سید عباس حسینی، دکتر مرضیه فتحی، «آمادگی و پاسخ مراکز درمانی در حوادث پرتویی» آخرین چاپ

پیش نیاز یا همزمان : نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد : ۱/۵ واحد

نوع واحد : ۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبتهای پیش بیمارستانی در اورژانس های قلبی - عروقی، تنفسی

شرح درس: اورژانسهای قلب و عروق و تنفسی و اعصاب از شایعترین علل مراجعه بیماران به مراکز بهداشتی درمانی می باشد. با توجه به اهمیت انجام مراقبتهای پیش بیمارستانی در مراحل حاد و نقش ارزشمند آن در کاهش میزان مرگ و میر و ناتوانی ناشی از این موارد، لازم است دانشجوی فوریتهای پزشکی در زمینه این فوریتهای و بخصوص ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مهارتها، دانش لازم را کسب کرده و در عمل به کار بندد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم قلبی- عروقی و الکتروفیزیولوژی قلب
- آشنایی با نحوه پایش فعالیت الکتریکی قلب (تعریف فعالیت الکتریکی، عناصر الکتروکاردیوگرام، امواج نشان دهنده فعالیت الکتریکی قلب، تغییرات نوار قلب در اختلالات کرونری)
- شناخت و تفسیر انواع آریتمی ها و اختلالات ریتم قلب، اختلالات هدایتی، درمانهای دارویی و غیر دارویی (انواع دستگاههای دفیبریلاتور، ضربان ساز، کاربرد آنها)
- آشنایی با انواع اورژانسهای شایع قلب و عروق و علل و عوامل مؤثر بر آنها: سندرم حاد کرونر، آنژین صدری، انفارکتوس قلبی، تامژوناد قلبی، آترواسکلروز، آنوریسم، انسداد حاد شریانی، نارسایی حاد قلبی، شوک کاردیوژنیک، ادم حاد ریه
- آشنایی با الگوریتمهای درمانی هریک از موارد فوق
- فشار خون، علل و درمان آن، بحران فشار خون بالا
- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی تنفس و ارزیابی سیستم تنفسی در بیمار اورژانسی
- آشنایی با انواع اورژانسهای شایع تنفسی شامل سختی تنفس (دیس پنه)، بیماریهای مزمن انسداد راه هوایی، بیماریهای عفونی سیستم تنفسی، سندرم زجر تنفسی، آمبولی ریه، پنوموتراکس خود به خودی، سندرم هیپرونتیلیسیون، آسم و انواع آن با بیان علل، علائم، ارزیابی، مراقبتهای پیش بیمارستانی.
- اسیدوز و آلكالوز (متابولیک تنفسی)
- آشنایی با تکنیکهای مختلف تهویه و کنترل راه هوایی

رئوس مطالب (۱۷ ساعت عملی):

نمایش فیلم، مطالعه موردی، نشان دادن عکس، CD، کار با دستگاه ریتم ساز، دستگاه نوار قلب و الکترو شوک و ضربان ساز.

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری : حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم
عملی : آزمون عملی در مرکز مهارت های بالینی (تشخیص ریتم های تهدید کننده حیات با استفاده از دستگاه ریتم ساز، کار با دستگاهها و تجهیزات تنفس مصنوعی و ...)

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت «اورژانسهای طبی پیش بیمارستانی پایه». آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی». آخرین چاپ
۳. اصول طب داخلی هاریسون، آخرین چاپ
۴. اصول جراحی شوارتز آخرین چاپ
۵. داخلی - جراحی لاکمن آخرین چاپ
۶. داخلی - جراحی برونر و سودارث آخرین چاپ

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبت فوری پیش بیمارستانی در اورژانس های سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری - تناسلی، غدد متابولیسیم، ایمنی و مسمومیت ها.

شرح درس: این درس به منظور پیشبرد دانش و شناخت دانشجو در زمینه بررسی و مراقبت های فوری پیش بیمارستانی، اختلالات سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری-تناسلی، آلرژی، دیابت و مسمومیت ها طرح ریزی گردیده است ضمن تدریس این درس به دانشجو کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و با بهره گیری از اصول و مهارتهای تفکر خلاق به بررسی و مراقبت های درمانی پیش بیمارستانی مددجویان بپردازد.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری):

- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم های زیر (عصبی، اعصاب مرکزی و محیطی، گوارشی، ادراری، تناسلی، غدد)
- تغییر وضعیت هوشیاری، افزایش فشار داخل جمجمه ای
- تشنج، سردرد، سنکوپ، سرگیجه (علل، تظاهرات بالینی)
- درد حاد شکم : آپاندیسیت، پریتونیت، کوله سیستیت، انسداد لوله گوارشی، سنگ کلیوی و صفراوی، چرخش بیضه، پانکراتیت، فتق گیر افتاده، بیماری عروقی شکم، خونریزی گوارشی، گاستریت و زخم های گوارشی، بیماری های التهابی لگن (علل، تظاهرات بالینی ارزیابی و مراقبت فوری).
- دستگاه غدد درون ریز
- هیپوگلیسمی، هیپرگلیسمی، کمای دیابتی (علل، تظاهرات بالینی، ارزیابی و مراقبت فوری)
- واکنش های آلرژیک و واکنش های آنافیلاکتیک علل، تظاهرات بالینی، ارزیابی و مراقبت فوری
- شناخت سموم خاص، آشنایی با راه های ورود سم به بدن
- مسمومیت دارویی داروهای شایع
- علائم و نشانه های کلی و اختصاصی سموم
- اصول برخورد با بیمار مسموم
- آشنایی با آنتی دوت اختصاصی سموم
- آشنایی با CVA و انواع آن، ارزیابی و درمان آنها

- آشنایی با تشنج و صرع و انواع آن، ارزیابی و درمان.
- آشنایی با اختلالات ستون فقرات، کمردرد و درمان آن.
- آشنایی با ریتمهای تنفسی مرتبط با اختلالات عصبی (تنفس کوسمال، شین استوک و ...).
- آشنایی با سایر اختلالات CNS.

شیوه ارزیابی دانشجو:

حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت «اورژانسهای طبی پیش بیمارستانی پایه». آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی». آخرین چاپ
۳. اصول طب داخلی هاریسون، آخرین چاپ
۴. اصول جراحی شوارتز، آخرین چاپ
۵. داخلی - جراحی بروئر و سودارث، آخرین چاپ
۶. داخلی جراحی لاکمن، آخرین چاپ

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: در این درس دانشجویان با آخرین قوانین و مقررات، وظایف، مشکلات و آینده و همچنین اولویت های اداری واحد EMS آشنا خواهد شد.

شرح درس: در این درس به منظور ارائه خدمات بهتر و با کیفیت بالاتر دانشجویان با قوانین جاری و مقررات موجود و عملکرد پرسنل هر واحد آشنا شده و ضمن فراگیری شرح وظایف هر یک از اعضاء EMS در قسمت های مختلف ستادی و صف، با اهمیت به مشکلات و چالش های موجود در هر یک از بخش ها آشنا می گردد.

رنوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- نقش و وظایف تکنسین در EMS
- ویژگی های فردی EMT
- دستورالعمل های مراکز مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی
- رابطه EMS با سایر سازمان های امدادی
- نقش و وظایف پارامدیک
- شرح وظایف پزشک، اپراتور، تکنسین فوریت های پزشکی (پارامدیک، میانی و پایه)
- اجزاء و ساختار مراکز مدیریت حوادث و فوریت های پزشکی (EMS, EOC) ستاد هدایت و اطلاع رسانی
- مقررات حاکم بر سیستم اورژانس بیمارستانی
- ارتباط با شبکه بهداشت و درمان
- ارتباط بین EMS و اورژانس بیمارستانی
- دورنمای ساختار EMS
- ساختار آمبولانس (آمبولانس هوایی، دریایی، موتوری، اتوبوس آمبولانس، تیپ A، تیپ B، تیپ C)
- مقررات راهنمایی و رانندگی با آمبولانس
- مسائل حقوقی در EMS
- نقش پزشکان در ارائه خدمات در EMS
- توصیه های پزشکی offline, online

شیوه ارزیابی دانشجو :

- حضور فعال در بحث های کلاسی، آزمون های کوتاه، آزمون کتبی میان ترم و پایان ترم

منابع اصلی درس:

۱. میستویچ جوزف، هفن برنت، کارن کیت «اورژانسهای طبی پیش بیمارستانی پایه». آخرین چاپ
۲. بلد سو برایان، پورتر رابرت، چری ریچارد «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی». آخرین چاپ

نام درس: کارآموزی نشانه شناسی و معاینات بدنی

کد درس : ۲۶

پیش نیاز یا همزمان: نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد : ۰/۵ واحد

نوع واحد : کارآموزی

محیط کارآموزی : بخش های داخلی و جراحی بیمارستانی

هدف کلی درس: استفاده مؤثر از روشهای گرفتن تاریخچه، شرح حال و معاینات بالینی در جهت کسب اطلاعات مورد نیاز از بیماران، بررسی صحنه و شناسایی موارد پرخطر در بیماران و مصدومین

شرح کارآموزی : (۲۶ ساعت)

در این دوره دانشجو باید با استفاده از آموخته های نظری بتواند با بیماران ارتباط مناسب برقرار کند و شرح حال بیماری یا آسیب دیدگی را از ایشان یا همراهانشان اخذ نماید. همچنین دانشجو باید بتواند با استفاده از تکنیکهای معاینه و وسایل مورد نیاز، سیستمهای مختلف بدن را معاینه کند و توان افتراق یافته های طبیعی از غیرطبیعی را کسب نماید.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس : کارآموزی فوریت‌های اطفال و نوزادان

کد درس : ۲۷

پیش‌نیا یا همزمان: بیماری‌های اطفال و نوزادان - احیای قلبی - ریوی (پیشرفته)

تعداد واحد : ۱ واحد

نوع واحد : کارآموزی

محیط کارآموزی : بخش‌های اطفال و نوزادان، NICU و اورژانس اطفال

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و عملی در مراقبت و نگهداری از کودکان و نوزادان بیمار و مصدوم در موارد اورژانس و تهدیدکننده حیات

شرح کارآموزی : (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو پس از آشنایی با استانداردهای بخش‌های اطفال و نوزادان ضمن آشنایی و کسب مهارت در ارزیابی، معاینه و تشخیص بیماریها و فوریتها در اطفال و نوزادان اقدامات درمانی مناسب هر یک از موارد را فرا می‌گیرد. همچنین روش کنترل علائم حیاتی، شیوه صحیح اکسیژن رسانی، باز کردن راه هوایی، احیای قلبی- ریوی نوزادان و اطفال و برقراری راه وریدی محیطی و نیز مایع درمانی در اطفال و نوزادان را می‌آموزد و در تمامی زمینه‌های فوق مهارت پیدا می‌کند.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس : کارآموزی داخلی

کد درس : ۲۸

پیش نیاز یا همزمان: فوریت‌های داخلی پیشرفته (۱) و فوریت‌های داخلی پیشرفته (۲) و شناخت بیماریها

تعداد واحد : ۱/۵ واحد

نوع واحد : کارآموزی

محیط کارآموزی : بخش های داخلی و قلب، بخش اعصاب و روان، بخش اورژانس داخلی

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های نظری و مهارت های عملی در تشخیص، درمان و مراقبت از بیماران داخلی و اعصاب و روان

شرح کارآموزی : (۷۷ ساعت)

در این دوره دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت های کسب شده و تحت نظر مربی، در بخشهای داخلی، اورژانس و روانپزشکی حاضر می شود و تدابیر شناخت و مراقبت از بیماریها را کسب می نماید. در طی این دوره کارآموز باید با حضور در بخشهای داخلی، اورژانس، CCU، اعصاب و روان و مسمومیتها، با علائم، نحوه تشخیص، تشخیص افتراقی و نحوه ارائه مراقبتهای درمانی به بیماران بستری در این بخشها آشنا گردد.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس : کارآموزی جراحی

کد درس : ۲۹

پیش نیاز یا همزمان : تروما (پیشرفته) - احیای قلبی - ریوی (پیشرفته) - نشانه شناسی و معاینات بدنی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : کارآموزی

محیط کارآموزی : اورژانس جراحی، ICU، بخش‌های جراحی، اورژانسهای ارتوپدی، جراحی اعصاب، چشم و گوش و حلق و بینی و سوختگی

هدف کلی درس: افزایش مهارت دانشجو در مواجهه با مصدومان و بیماران و بکارگیری دانش و مهارت های کسب شده در زمینه حفظ حیات بیماران و مصدومان و جلوگیری از بروز صدمات بیشتر و عوارض جانبی

شرح کارآموزی : (۱۰۲ ساعت) در طی این دوره کارآموزی، دانشجو با حضور در اورژانسهای مختلف، با انواع صدمات و بیماریهای بافت نرم و سخت آشنا می شود و با استفاده از دانش و مهارت کسب شده، به بررسی مشکلات بالفعل و بالقوه بیماران پرداخته و اولویت بندی و اتخاذ تصمیم مناسب و به موقع را زیر نظر مربی انجام می دهد.

تکرار و تمرین موارد فوق و حضور در بخش های بویژه ICU جراحی باعث افزایش تجربه و اعتماد به نفس دانشجو شده، سبب افزایش توانایی دانشجو در تصمیم گیری برای ارائه مراقبت به بیماران می شود.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی زنان و زایمان

کد درس: ۳۰

پیش‌نیاز یا همزمان: بیماریهای زنان و زایمان

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: کارآموزی

محیط کارآموزی: بخش زایمان و Labor

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته‌های نظری و مهارت‌های عملی در مراقبت از زنان باردار و درحال زایمان

شرح کارآموزی: (۵۱ ساعت)

در این دوره، دانشجو با استفاده از دانش و مهارت کسب‌شده، به بررسی وضعیت سلامت مادر و جنین می‌پردازد و تدابیر لازم برای کمک به یک زایمان بی‌خطر را تحت نظر مربی به مرحله اجرا در می‌آورد. در این کارآموزی دانشجو ضمن کسب مهارت‌های لازم در زمینه اورژانس‌های بارداری از جمله اکلامپسی و پراکلامپسی، خونریزی‌ها، روش‌های ارزیابی، معاینه و درمان این بیماران را فرا می‌گیرد. همچنین در این کارآموزی جهت افزایش توانمندی و قدرت تصمیم‌گیری و سرعت عمل جهت انجام زایمان طبیعی، دانشجو بایستی ضمن نظارت بر مراحل زایمان طبیعی مراقبتهای فوری پس از زایمان را برای نوزاد انجام دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

تبصره:

در این دوره دانشجو باید حداقل در ۵ زایمان طبیعی مشارکت فعال داشته باشد.

نام درس : کارآموزی سامانه اورژانس پیش بیمارستانی

کد درس : ۳۱

پیش نیاز: یا همزمان فوریت‌های داخلی پیشرفته (۱)- فوریت‌های داخلی پیشرفته (۲)- مراقبت در جابجایی و انتقال بیمار - آشنایی با Dispatch و سیستم های مخابراتی - تروما

تعداد واحد : یک واحد

نوع واحد : کارآموزی

محیط کارآموزی : اداره ارتباطات و پایگاه های اورژانس شهری و جاده ای، واحد نقلیه، تعمیر و نگهداری آمبولانس.

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های نظری و عملی در پایگاه های اورژانس و واحد ارتباطات و نقلیه اورژانس در موقعیت های مختلف و افزایش توان عملیاتی و ارتباطی کارآموز

شرح کارآموزی : (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان با استفاده از آموخته های نظری و عملی به فعالیت در پایگاه های اورژانس و واحد ارتباطات می پردازند. در این دوره ، دانشجویان با حضور در واحد ارتباطات علاوه بر درک اهمیت سرعت و دقت در واحد ارتباطات و شروع مأموریت، به نحوه اعزام آمبولانس، اقدامات درمانی فوری و مناسب براساس ارزیابی انجام شده در صحنه و انتقال بیمار بیمار و مصدوم به بیمارستان آشنا می شود. ضمناً با رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی، نحوه صحیح رانندگی مناسب در زمان مأموریت‌های اورژانس را تحت نظر مربی فرا می گیرد. همینطور تعمیرات اولیه و نگهداری آمبولانس را می آموزد. دانشجویان باید ضمن همکاری با مربیان و تکنسین ها، نحوه برخورد با شرایط استرس زا را آموزش دیده، ضمن ثبت مطلوب اطلاعات، گزارش صحیح را به پزشک و مسئولین مربوطه ارائه نماید و در شستن، ضدعفونی کردن، تمیز کردن و مرتب نمودن آمبولانس همکاری لازم را داشته باشد.

تکالیف :

مطالعه و ارائه اطلاعات در مورد فوریت‌های مختلف و شرکت فعال در بحث‌های بالینی و ارائه گزارش از مأموریت‌های اعزامی

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان در دو حیطه عمومی (نظم، وضعیت ظاهری و ارتباط با همکاران و ...) و اختصاصی در زمینه های تعمیر و نگهداری آمبولانس (قطعه شناسی، عیب یابی، رفع نقص و نحوه نگهداری آمبولانس)، پایگاه های اورژانس و واحد ارتباطات اورژانس انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس : کارآموزی مدیریت راه هوایی و CPR

کد درس : ۳۲

پیش نیاز یا همزمان: احیاء قلبی - ریوی (پیشرفته)

تعداد واحد : یک واحد

نوع واحد : کارآموزی

محیط کارآموزی : اتاق عمل و اتاق CPR بیمارستان و بخش ICU

هدف کلی درس: استفاده از آموزشهای نظری و عملی واحد احیاء قلبی ریوی پایه و پیشرفته در مواجهه با مصدومین جراحی و داخلی نیازمند

شرح کارآموزی : (۵۱ ساعت)

در این دوره کارآموزی دانشجو در اتاق عمل با لوله گذاری داخل تراشه آشنا می شود و لوله گذاری روی مدلهای انسانی را با حضور و نظارت مربی انجام می دهد. دانشجو باید همراه با تیم های احیاء بیمارستان در اقدامات احیاء انجام شده توسط این گروهها شرکت داشته باشد. ضمن آنکه با حضور در ICU های داخلی و جراحی، تحت نظر مربی با نحوه کارکرد دستگاه های تهویه مصنوعی آشنا می شود. در این دوره دانشجو با نحوه کریکوتیروئیدوتومی سوزنی آشنا می شود و تحت نظارت مربی این مهارت را انجام می دهد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی در عرصه مدیریت ستاد EMS

کد درس: ۳۳

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: ستادهای اداری واحدهای زیر مجموعه مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی

هدف کلی درس: آشنائی کامل و بکارگیری آموخته های نظری و مهارت های عملی در واحدهای ستادی مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی

شرح کارآموزی: (۵۱ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان با کلیه واحدهای ستادی زیر مجموعه مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی از قبیل EOC ، Dispatch ، واحدهای پشتیبانی ، واحد آمار، مدیریت و... آشنا شده و بعنوان یکی از اعضاء واحدهای مراکز باهماهنگی مشغول به فعالیت می گردند.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان در دو حیطه عمومی (نظم ، وضعیت ظاهری ، ارتباط با همکاران و...) و اختصاصی (انجام وظایف جاری واحد های مذکور)

نام درس : کارآموزی در عرصه CPR تکمیلی

کد درس : ۳۴

تعداد واحد : ۱/۵

نوع واحد : کارآموزی در عرصه

محیط کاری : اتاقهای عمل بیمارستانها - اورژانس بیمارستانها

هدف کلی درس: آشنائی کامل و بکارگیری آموخته های تئوری و مهارت های عملی در انجام CPR لوله گذاری داخل تراشه و احیاء قلبی ریوی

شرح کارآموزی : (۷۷ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان ضمن حضور در اتاقهای عمل بیمارستان و بخش های اورژانس ضمن هماهنگی اقدام به انجام احیاء قلبی ریوی ، لوله گذاری داخل تراشه تحت نظارت مربی و مسئولین بخش اورژانس و اتاق عمل می نمایند.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان

انجام و ارائه تکالیف بالینی

تبصره : انجام صحیح حداقل ۱۰ عدد لوله گذاری داخل تراشه برای دانشجویان الزامی است.

نام درس : کارآموزی در عرصه اطفال و نوزادان

کد درس: ۳۵

تعداد واحد: ۱/۵

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری : اورژانس های اطفال ، بخش اطفال ، بخش نوزادان.

هدف کلی درس:

آشنایی کامل و بکارگیری آموخته های تئوری و مهارتهای عملی در مواجهه با بیماران بخش اطفال و نوزادان و اتخاذ تصمیمات مناسب و مقتضی بر اساس درس تئوری و سایر مهارتهای مربوطه .

شرح کارآموزی: (۷۷ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو ضمن حضور در اورژانس های اطفال ، بخش های بستری اطفال و نوزادان با چگونگی برخورد و درمان بیماران اطفال و نوزادان خصوصا در حالت های اورژانسی آشنا شده و مهارتهای عملی آموخته شده و اطلاعات تئوری خویش را تحت نظارت مربی و مسئولین بخش های مربوطه بکار می بندد.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو

انجام و ارائه تکالیف بالینی

نام درس: کارآموزی در عرصه عملیات اورژانس

کد درس: ۳۶

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: پایگاه های جاده ای و شهری اورژانس ۱۱۵ - مراکز شبانه روزی بهداشتی درمانی.

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های نظری و مهارتهای عملی در مراقبت فوری از بیماران و مصدومین نیازمند در موقعیتهای مختلف فوری و غیر فوری.

شرح کارآموزی: (۱۵۳ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارتهای کسب شده به کسب مهارت در انجام مأموریتهای اورژانس پرداخته تا بتواند در کنار انجام دقیق و مرحله به مرحله عملیات اورژانس ۱۱۵ و ضمن حفظ آرامش و بدون استرس به بهترین شکل خدمات مورد نظر را ارائه نماید. همچنین بایستی با حضور در مراکز شبانه روزی بهداشتی درمانی، بتواند چگونگی پذیرش، درمان اولیه و اعزام بیمار به بخش اورژانس بیمارستانها را عملاً تحت نظارت مربی مربوطه اجرا نماید.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو
انجام و ارائه تکالیف بالینی

تبصره:

حضور و انجام عملیات های EMS حداقل به میزان ۲۰ بار ضروری است.

نام درس : کارآموزی در عرصه اورژانس های بیمارستانی - داخلی

کد درس: ۳۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش های اورژانس داخلی بیمارستانها و بخش های داخلی اعصاب، گوارش، مسمومیت ها، قلب و عروق.

هدف کلی درس: بکارگیری آموخته های تئوری و مهارتهای عملی در مواجهه و برخورد با بیماران دارای فوریتهای پزشکی داخلی.

شرح کارآموزی: (۱۰۲ ساعت)

در این کارآموزی دانشجو با استفاده از دانش و مهارت خویش به چگونگی مواجهه و برخورد با بیماران اورژانس داخلی مانند: انواع شوک ها، دردهای شکمی، خونریزی های داخلی، درد قفسه سینه، تنگی نفس و ... پرداخته و کلیه مراحل آن از تحویل گرفتن اولیه بیمار تا پایان مرحله اول اقدامات اورژانس را تحت نظارت مربی مربوطه درگیر می شود.

شیوه ارزیابی دانشجو:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجو
انجام و ارائه تکالیف بالینی

کد درس: ۳۸

نام درس: کارآموزی در عرصه اورژانس های بیمارستانی - جراحی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: کارآموزی در عرصه

محیط کاری: بخش های اورژانس جراحی بیمارستانها و بخش های ENT، سوختگی، چشم، جراحی مغز و اعصاب، کلیه، ارتوپدی و ...

هدف کلی درس:

بکارگیری آموخته های تئوری و مهارتهای عملی در مواجهه و برخورد با بیماران دارای فوریتهای پزشکی جراحی و تروما.

شرح کارآموزی: (۱۰۲ ساعت)

در این کارآموزی دانشجویان با استفاده از دانش و مهارت خویش به چگونگی مواجهه و برخورد با بیماران اورژانس جراحی مانند: بیماران ضربه به سر، سوختگی، خونریزی های داخلی، ترومای چشم، ترومای ENT، خونریزی های شدید ENT، شکم حاد، اورژانس های ارولوژی، انجام تراکتوسنتز، انجام کوریکوتروکتومی با سوزن، انجام chest tube و ... پرداخته و کلیه مراحل آن از تحویل گرفتن اولیه بیمار تا پایان مرحله اول اقدامات اورژانس را تحت نظارت مربی مربوطه درگیر می شود.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

استفاده از فرم ارزیابی عملکرد دانشجویان
انجام و ارائه تکالیف بالینی

فصل چهارم
ارزشیابی برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ناپیوسته
رشته فوریتهای پزشکی

هدف از ارزشیابی برنامه آموزشی:

- سنجش سطح دستیابی به اهداف آموزشی
- تعیین و تشخیص نقاط قوت و ضعف برنامه
- اصلاح و بهبود برنامه آموزشی بر اساس نیازها

مراحل اجرای ارزشیابی برنامه:

- تعیین وضعیت موجود و اهداف برنامه
- تهیه ابزار ارزشیابی
- بررسی نقاط قوت و ضعف
- تعیین فرصت ها
- تعیین تهدیدها
- تحلیل نتایج و تصمیم گیری

ارزشیابی برنامه هر دوره پذیرش دانشجو با هدایت یکی از اساتید گروه در دو دسته کلی و در گروههای زیر انجام می شود:

۱. پایش و ارزشیابی تکوینی:
  - بررسی های مقطعی است که در پایان هر سال انجام می گیرد.
  - پایش به صورت پرسشنامه و کسب نظرات در جلسه عمومی که به همین منظور برگزار می شود، جمع آوری می گردد. نظرات جمع بندی و آنالیز می گردد.

۲. پایش و ارزشیابی تراکمی:
  - در ارزشیابی تراکمی، کلیه فصول برنامه شامل کلیات، مشخصات دوره، مشخصات دروس و همچنین ضرورت، فراوانی و تکرار و اثر بخشی هر یک، کاربردی بودن، ارتباط بین دروس از دیدگاه دانشجویان، دانش آموختگان و اساتید بررسی خواهد شد. مواردی نظیر بازار کار، کارآمدی و توانمندی دانش آموختگان با استفاده از نظر اساتید، مدیران و دانش آموختگان بررسی و مورد مطالعه قرار می گیرد.

تواتر ارزشیابی:

- ارزشیابی تکوینی هر سال انجام می گردد.
- ارزشیابی تراکمی هر ۵ سال توسط کمیته بازنگری انجام خواهد شد.

شاخص های ارزشیابی:

- رضایت دانشجویان از ارتباط منطقی بین دروس با یکدیگر و ارتباط آنها با شرح وظائف تکنیسین فوریت های پزشکی
- رضایت دانشجویان و اساتید از نحوه تنظیم و چینش واحدها و امکان استفاده از آموخته های واحد های تئوری در واحد های کارآموزی و کارورزی

- رضایت اساتید از سرفصل، محتوای دروس بر اساس نیاز های این رشته و نیاز های جامعه
- رضایت دانش آموختگان از تناسب سرفصل و محتوای هر یک از دروس با شرح وظائف تکنسین فوریت‌های پزشکی و ایجاد شایستگی و توانمندی و مهارت مورد نیاز این شغل در دانش آموختگان این رشته جهت ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی پیش بیمارستانی به بیماران و مصدومین)
- رضایت مدیران ، کارکنان مراکز مدیریت فوریت‌های پزشکی از توانمندی دانش آموختگان در ایفای نقش های محوله در مراکز بر اساس شرح وظائف
- توانایی برنامه آموزشی دانشگاه مورد نظر در خصوص اجرای کامل و صحیح تحقیقات کلی برنامه و سرفصل دروس ابلاغ شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معیارهای موفقیت:

- رضایت حداقل ۷۰ در صد دانشجویان
- رضایت حداقل ۷۰ در صد اساتید
- رضایت حداقل ۸۰ درصد دانش آموختگان
- رضایت حداقل ۸۰ درصد از مدیران و کارکنان

شاخص های پیشنهادی:

- میزان رضایت مدیران گروه‌های آموزشی
- میزان موفقیت برنامه در رفع نیاز های واقعی جامعه
- میزان اشتغال دانش آموختگان
- میزان موفقیت دانشگاه در فراهم آوری شرایط لازم جهت برخورد دانشجویان با موارد متفاوت و متعدد بیماری جهت کسب مهارت لازم.